

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 13944/2023
06.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Славиша Миљуш, адвокат из ..., против тужених ВВ и ГГ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Никола Столић, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 47/23 од 09.02.2023. године, у седници одржаној 06.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужених изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 47/23 од 09.02.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужилаца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Руми П2 270/21 од 13.07.2022. године, ставом првим изреке, одређене су мере заштите од насиља у породици тако што је забрањено туженима да се приближавају тужиоцима на удаљености мањој од 20 метара и да приступе у простор око места рада и места становања тужилаца на удаљености мањој од 50 метара; забрањено је туженима свако даље узнемиравање тужилаца вређањем и упућивањем претњи, као и сваким другим дрским, безобзирним и злонамерним понашањем. Ставом другим изреке, одређено је да ће мере заштите трајати једну годину од дана одређивања, с тим да се могу продужавати све док не престану разлози због којих су одређене. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужиоцима солидарно накнаде трошкове поступка у износу од 454.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке, одређено је да жалба не задржава извршење у делу којим су одређене мере заштите од насиља у породици.

Допунском пресудом Основног суда у Руми П2 270/21 од 14.12.2022. године, одбијен је тужбени захтев у делу којим су тужиоци тражили да се туженима забрани да им прилазе на удаљености већој од 20 метара до тражених 50 метара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 47/23 од 09.02.2023. године, ставом првим изреке, одбијене су жалбе тужилаца и тужених и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, усвојена је жалба тужилаца изјављена против допунске пресуде која је преиначена тако што је усвојен тужбени захтев тужилаца у делу којим су тражили да се туженима забрани да им прилазе на удаљености већој од 20 метара а до тражених 50 метара. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужиоцима накнаде трошкове жалбеног поступка у износу од 49.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужиоци су поднели одговор на ревизију, захтевајући накнаду трошкова састава истог.

Испитујући побијану правноснажну пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20) у вези члана 202. Породичног закона („Службени гласник РС“, бр. 18/2005 и 6/2015), Врховни суд је нашао да ревизија тужених није основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је син тужених, а тужиља је њихова снаја и између њих постоје размирице. Тужиоци су живели у ... у улици ... број .., а тужени у улици ... број .., које куће се међусобно граниче и између њих нема оградe. Стамбени део у којем живе тужени се граничи са помоћним објектима на парцели тужилаца. Тужилац се 26.07.2020. године око 20,30 часова враћао кући и у дворишту је наишао на тужену која је почела да га вређа, да му говори да је коњ, мајмун, да му је жена ку.ветина, након чега је дошао и тужени који му је рекао да је мајмун и да ће га прегазити трактором. Када је тужени сео у трактор, тужилац се уплашио. Након тога, тужени је секиром разбио два бицикла, а тужиљином сину који има 13 година је рекао да ће га искасапити ако пређе праг. Тада је тужиља изашла из куће, а тужени су је псовали. Тужена је пришла тужиљи и почела да је удара. Ударила ју је шаком у пределу левог образа, а затим је изгребала ноктима, те је тужиља задобила вишеструке огреботине леве надлактице. Све време тужени је викао на тужиоца да ће га убити пиштољем, након чега је тужилац позвао полицију која је изашла на место догађаја и смирила ситуацију. Месец дана након овог догађаја дошло је поново до вербалног сукоба између парничних странака када је тужени вређао тужиоце и тужиљиног сина из првог брака који са њима живи и том приликом је поновио да ће га искасапити ако пређе границу дворишта. Решењима Основног суда у Руми НП 81/20 и НП 82/20 од 28.07.2020. године наложено је туженима да не прилазе и не контактирају са тужиоцима као жртвама насиља, тј. продужена је хитна мера забране туженима да контактирају са жртвама насиља. Оба решења су донета поводом штетног догађаја од 26.07.2020. године. Због овог догађаја тужена је осуђена правноснажном кривичном пресудом К 518/20 од 03.02.2021. године због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ. Дана 15.11.2020. године тужена је прескочила улазну капију куће у којој су тада живели тужиоци и по дворишту расула смеће и срушила кућицу за пса, а затим је 18.11.2020. године рекла тужиљи (мислећи

на њену децу) да ућутка копилад јер ће их она ућуткати, при чему јој се и тужени обратио погрдним речима ближе цитираним у првостепеној пресуди. Пресудом на основу признања Основног суда у Руми П 1158/21 од 09.11.2021. године наложено је тужиоцима да се иселе са свим лицима и стварима из куће у којој су живели у време описаних штетних догађаја (у улици ... број .. у ...) и да је предају у државину туженима. Тужиоци су се иселили из куће и сада живе на другом крају ..., али тужилац свакодневно долази на плац где су раније живели јер ту има летњиковац и држи камионе, а повремено долази и тужила са децом, иако константно осећају страх због описаних догађаја и понашања тужених.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно применили материјално право заузевши становиште да у конкретном случају постоји насиље у породици у смислу члана 197. ставови 1. и 2. тачке 1., 2. и 6. Породичног закона, чији су актери тужени у својству насилника и тужиоци у својству жртава. По утврђеном постојању породичног насиља, правилно су судови изrekli туженима мере заштите од насиља предвиђене чланом 198. став 2. тачке 3., 4. и 5. истог Закона, процењујући степен угрожености тужилаца и показујући „нулту толеранцију“ на насиље са циљем да се не само отклоне последице насиља, већ и да се делује превентивно ради спречавања понављања насилног понашања и евентуално настанка тежих последица.

По оцени Врховног суда, неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Насиље у породици дефинисано је одредбом члана 197. став 1. Породичног закона као понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице. Карактеристични видови насиља (именовани облици насиља) одређени су ставом 2. истог члана, уз одређивање да се насиљем у породици сматра и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање које један члан породице испољава према другом члану породице (неименовани облици насиља). Мере заштите од насиља у породици прописане су чланом 198. Породичног закона и то су мере које суд изриче у парничном поступку, односно у породичноправном систему заштите од насиља у породици, независно од кривичноправне заштите од насиља у породици и мера које се изричу у поступцима пред другим надлежним државним органима у складу са Законом о спречавању насиља у породици („Службени гласник РС“ број 94/2016 и 10/2023). Мере породично-правне заштите могу егзистирати независно од кривичног гоњења за кривично дело насиље у породици из члана 194. Кривичног законика и исте могу бити примењене и у случају када нема елемената кривичног дела. Ово посебно ако се има у виду да се дефиниција насиља у породици коју даје Породични закон знатно разликује од кривичне дефиниције тако што се насиљем сматра далеко шири круг радњи.

Имајући у виду наведено, а полазећи од породично-правне дефиниције насиља у породици и утврђеног чињеничног стања које се може подвести под ту дефиницију, неосновани су ревизијски наводи да у конкретном случају није било места изрицању туженој ГГ мере забране приближавања тужиоцима као члановима породице и приступа у простор око места њиховог становања и рада само из разлога што јој је у кривичном поступку изречена мера безбедности идентичне садржине због истог догађаја насиља у породици.

Како се парничне странке већ дуже време налазе у евидентном конфликтном односу (што се ревизијом ни не оспорава), односно постоји породична историја насиља као и дугогодишњи поремећени породични односи, у таквој ситуацији су нижестепени судови правилно закључили да је потребно и оправдано изрећи обоје туженима мере заштите од насиља у породици у смислу члана 198. став 1. Породичног закона. Мере су им изречене не само као санкција за учињену повреду, већ и у циљу заштите тужилаца, односно из превентивних разлога ради спречавања будућег насиља и узнемиравања, те обезбеђења спокојства и безбедности тужиоцима као жртвама насиља, у складу са датим мишљењем надлежног центра за социјални рад.

Преосталим наводима ревизије се оспорава одлука о трошковима поступка која је по оцени Врховног суда донета правилном применом општег процесног правила о накнади трошкова поступка из члана 153. став 1. ЗПП према којем је странка која изгуби парницу дужна да противној странци накнади трошкове, а које се у овом поступку може применити на основу члана 202. Породичног закона.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Како трошкови одговора на ревизију не представљају оне трошкове који су потребни ради вођења парнице у смислу члана 154. став 1. ЗПП, то је одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић